

COMISIA DE PSIHOLOGIE EDUCAȚIONALĂ, CONSILIERE ȘCOLARĂ ȘI VOCAȚIONALĂ

GHID DE BUNE PRACTICI

**-Pentru activitatea de evaluare în domeniul psihologiei
educaționale, consilierii școlare și vocaționale-**

Autori:

Roxana Maier

Adrian Roșan

Florinda Golu

C U P R I N S

1. Introducere și adresabilitate	4
2. Principii generale	5
3. Competența – menținere și limite	6
4. Obiective	6
5. Activitatea psihologului din domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale – evaluarea psihologică	7
5.1. Cadru general	7
5.2. Derularea activității de evaluare în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale	9
5.3. Activitatea de evaluare propriu-zisă	11
5.4. Diferențe în evaluare - evaluări specifice	14
6. Legislație specifică	16
Bibliografie selectivă:	17
7. Anexe	19

Rezumat

Materialele propuse în acest ghid se constituie într-un reper profesional în activitatea psihologilor atestați în domeniu pentru a adopta un comportament în ceea ce privește activitatea de evaluare în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale. Ele au un caracter general care permite aplicarea lor de către psihologii din domeniul educațional aflați în roluri diferite, iar aplicarea poate varia în funcție de context.

1. Introducere și adresabilitate

În România, profesia de psiholog cu drept de liberă practică este în prezent reglementată prin Legea nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004, aprobate prin H.G. nr. 788/2005, cu modificările și completările ulterioare, respectiv prin actele administrative cu caracter normativ emise de către forurile de conducere ale Colegiului Psihologilor din România pentru punerea în aplicare și detalierea dispozițiilor legii și ale normelor metodologice.

În conformitate cu art. 8, alin. (1), teza a II-a din Legea nr. 213/2004, “Dobândirea atestatului atrage înscrierea în Registrul unic al psihologilor cu drept de liberă practică din România.”, care potrivit art. 48 din Lege reprezintă documentul public, “pus la dispoziția beneficiarilor serviciilor psihologice, cu scopul de a certifica dreptul de liberă practică și domeniile de competență ale membrilor Colegiului”.

Potrivit art. 24, lit. f) din Legea nr. 213/2004, Colegiul Psihologilor din România este unica autoritate competentă în ceea ce privește atestarea dreptului de liberă practică al psihologilor pe teritoriul României.

Astfel, actul de recunoaștere și de conferire a titlului profesional este atestatul de liberă practică, eliberat de către Comitetul director al Colegiului Psihologilor din România, în temeiul căruia psihologul deține dreptul de a exercita activitățile profesionale, prevăzute în art. 5 din Legea nr. 213/2004.

Acest ghid de bune practici este realizat în sprijinul celor ce lucrează în domeniul psihologiei educaționale și al psihopedagogiei speciale.

Calitatea de membru al Colegiului Psihologilor din România aparține tuturor psihologilor atestați în diferitele domenii aplicative ale psihologiei care respectă standardele etice ale Colegiului Psihologilor din România și regulile și procedurile utilizate pentru aplicarea acestora.

Materialele propuse în acest ghid nu au un caracter normativ, însă ele se constituie un reper profesional în activitatea psihologilor atestați în domeniu pentru a adopta un comportament etic. Ele au un caracter general care permite aplicarea lor de către psihologi în roluri diferite, iar aplicarea poate varia în funcție de context.

Psihologii din domeniul educațional (din ambele specialități ale comisiei noastre și psihologi din domeniul educațional și din domeniul psihopedagogiei speciale) se angajează să sporească nivelul cunoașterii științifice și profesionale cu privire la comportamentul uman, înțelegerea oamenilor și utilizarea acestor cunoștințe pentru a îmbunătăți situația persoanelor aflate în contexte educaționale pe tot traseul dezvoltării acestora. Psihologii din domeniu oferă servicii psihologice astfel încât să acopere cele mai multe dintre situațiile întâlnite în contexte școlare și educaționale având ca scop bunăstarea și protecția persoanelor și grupurilor cu care lucrează.

Dezvoltarea unui set dinamic al ghidului de bune practici reprezintă munca unui colectiv care se cere constant continuată de către cei ce vor veni în mandatele următoare, astfel încât propunerile noastre de acum reprezintă un set de bune practici care să orienteze activitatea colegilor noștri dar și să încurajeze căutarea celor mai bune soluții pentru munca noastră a tuturor în domeniu.

2. Principii generale

1. În acțiunile lor profesionale, psihologii protejează drepturile și bunăstarea celor cu care interacționează profesional. Pentru că munca lor poate afecta viața oamenilor, una dintre primele lor preocupări este aceea pentru menținerea propriei sănătăți și a stării de bine pentru a putea acorda un sprijin adecvat celor cu care lucrează
2. Relația dintre psihologi și cei cu care lucrează este una de încredere. Acest lucru implică profesionalism și responsabilitate față de persoanele asistate, comunitățile în care aceștia lucrează și societate în general. Psihologii respectă standardele etice cu privire la conduita profesională, își clarifică rolurile și obligațiile profesionale, acceptă responsabilitatea corespunzătoare pentru comportamentul lor și de asemenea se consultă sau colaborează cu alți profesioniști și instituții în măsura necesară pentru a servi intereselor celor cu care lucrează. Una din preocupările lor

constante este cea legată de formarea științifică și profesională urmată îndeaproape de cea de conformare etică.

3. Psihologii promovează etica și integritatea, onestitatea și adevărul, certitudinile științifice în întreaga lor activitate, în toate instituțiile în care lucrează.
4. Psihologii răspund în mod egal la solicitările oricărei persoane asigurând astfel egalitatea de șanse pentru oricine ar dori să beneficieze de serviciile lor. Psihologii respectă demnitatea și valoarea tuturor persoanelor, drepturile persoanelor la viața privată, confidențialitate și autodeterminare.

3. Competența – menținere și limite

Psihologii oferă servicii, se implică în cercetare și realizează studii de cercetare, predau în cazul în care lucrează și la catedră numai în cadrul limitelor competenței lor, bazate pe educație, oferă formare profesională, supervizare, intervizare, studiu individual sau experiență profesională numai în limitele și domeniul atestatului de liberă practică pe care îl dețin.

Formarea psihologilor în domeniul ales este responsabilitatea acestora, astfel încât traseul profesional să asigure o formare în acord cu atestatul pe care îl posedă, să asigure servicii de calitate pentru beneficiari, dar de asemenea și respectarea reglementărilor ce țin de profesia de psiholog cu liberă practică, în vigoare.

Psihologii depun eforturi continue pentru a se dezvolta, pentru a-și menține competențele astfel încât pe tot parcursul activității lor să asigure servicii de calitate beneficiarilor.

4. Obiective

- ✓ Să realizeze prin tot ceea ce face în domeniu munca de calitate și accesarea de bune practici în domeniul psihologiei și de asemenea și cel specific, conform atestatului de liberă practică deținut;
- ✓ Să crească vigilența pentru bune practici și conștientizarea pentru munca de calitate în domeniu.
- ✓ Să contribuie la formarea propriilor competențe în domeniu, abilitarea pe sarcini de evaluare și intervenție în domeniu
- ✓ Să conștientizeze limitele pregătirii și formării în domeniu și să contribuie constant la creșterea potențialului de conduită profesională autonomă, la dezvoltarea sa profesională;

- ✓ Să se formeze ca profesionist în domeniu care să contribuie la creșterea calității serviciilor oferite clienților săi, prin participarea la formare profesională continuă și/sau complementară specifică profesiei de psiholog în specialitatea atestatului de liberă practică deținut
- ✓ Să își mențină interesului constant pentru cercetările recente, pentru noutățile în domeniu dar de asemenea și pentru schimbările legislative în domeniu în caz că apar

5. Activitatea psihologului din domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale – evaluarea psihologică

Activitatea de evaluare în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale este considerată esențială pentru a defini concret cazul pe care lucrăm și are ca principal obiectiv formularea unor ipoteze asupra cazului, care au ca finalitate redactarea unei formulări de caz și stabilirea obiectivelor de intervenție. Finalitatea procesului de evaluare generează un psihodiagnostic educațional și/sau psihopedagogic.

Formarea profesională a psihologilor din domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale se realizează în urma obținerii atestatului de liberă practică în domeniu și cuprinde supervizarea în domeniu, care se adaugă formării oricărui psiholog în domeniu, completând studiile de specialitate ale acestuia și anume facultatea și masteratul în domeniu. Formarea profesională a psihologilor din domeniu face referire atât la partea de evaluare cât și la cea de intervenție în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale.

5.1. Cadru general

Competențele profesionale ale psihologului fac referire la:

- a) competențe profesionale transversale;
- b) competențe profesionale de specialitate, care la rândul lor sunt: specifice, definind o anumită specializare din cadrul psihologiei (în cazul nostru cele două specializări ale comisiei noastre: psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională și psihopedagogie specială) și generale, referindu-se la: competențe psihologice care pot fi accesate și de profesioniști care nu sunt licențiați în psihologie - psihopedagogie specială, pentru absolvenții de psihopedagogie specială)

Specialitățile psihologice se definesc prin competențele de specialitate pe care le subsumează, și nu prin locul de muncă. În această logică, specialitățile și competențele cuprinse în cadrul acestora trebuie să fie suficient de largi pentru a permite o prezență activă și sustenabilă pe piața muncii, dar suficient de specifice pentru a delimita o expertiză cât mai omogenă și coerentă.

Precizare importantă: din totalitatea competențelor, aici sunt prezentate doar cele referitoare la evaluare.

Competențele psihologului din domeniul psihologiei educaționale și consilierii școlare și vocaționale, privind evaluarea:

Conform legii psihologiei în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale au următoarele *competențe de evaluare*:

Nivel I - psiholog practicant - Psihologul practicant în specialitatea psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională are următoarele competențe profesionale de specialitate: evaluare psihologică: evaluarea și psihodiagnoza dezvoltării cognitive, afectiv-motivaționale, psihosociale și a personalității copiilor, adolescenților, adulților și vârstnicilor aflați într-un context educativ de învățare-dezvoltare, evaluarea și psihodiagnoza elevilor cu nevoi educaționale speciale, evaluarea profilului cognitiv, afectiv, psihosocial și de personalitate al membrilor familiilor elevilor. Cunoștințe: psihologie generală, psihologia vârstelor, psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională, psihopatologie, psihologie clinică, evaluare și testare psihologică în domeniul psihologiei educaționale, psihometrie, etica profesiei de psiholog.

Nivel II - psiholog specialist - Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, privind evaluarea la care se adaugă următoarele competențe: evaluare psihologică: identificarea factorilor psihologici implicați în contextele de învățare la nivelul clasei de elevi, participare la dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică din domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale;

Nivel III - psiholog principal - Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe: evaluare psihologică: organizarea de studii/activități/ programe cu relevanță în reducerea/remiterea abandonului școlar, reintegrare în școală, creșterea nivelului de aderență la contextele educaționale, elaborarea de metode și instrumente de evaluare psihologică, evaluarea impactului unor evenimente traumatizante majore la nivelul contextelor de școlarizare, dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică educațională, orice altă activitate de evaluare psihologică din domeniul educațional care nu a fost cuprinsă în competențele celorlalte trepte de specializare;

Competențele psihologului din domeniul psihopedagogiei speciale, privind evaluarea:

Nivel I - psiholog practicant - Psihologul practicant în specialitatea psihopedagogie specială are următoarele competențe profesionale de specialitate: evaluare psihologică: evaluarea și psihodiagnoza tipului și severității disfuncției persoanelor cu deficiențe/handicap, precum și a comportamentelor adaptative, evaluarea psihopedagogică și psihodiagnoza dezvoltării cognitive, afectiv-motivaționale și psihosociale, precum și a personalității persoanelor cu dizabilități sau CES, evaluarea profilului cognitiv, afectiv, psihosocial și de personalitate al membrilor familiilor persoanelor cu dizabilități. Cunoștințe: psihologie generală, psihologia vârstelor, psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională, psihopatologie, psihologie clinică, evaluare și testare psihologică în domeniul psihologiei educaționale, psihometrie, etica profesiei de psiholog.

Nivel II - psiholog specialist - Psihologul specialist are toate competențele psihologului practicant, la care se adaugă următoarele competențe: evaluare psihologică: identificarea factorilor psihologici implicați în contextele de învățare la nivelul clasei de elevi, în contextele de învățare inclusivă și învățământul special, participarea la dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică din domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale, în contextele de învățare inclusivă și învățământul special;

Nivel III - psiholog principal - Psihologul principal are toate competențele psihologului specialist, la care se adaugă următoarele competențe: evaluare psihologică: organizarea de studii/activități/programe cu relevanță în reducerea/remiterea abandonului școlar, reintegrare în școală, creșterea nivelului de aderență la contextele educaționale, elaborarea de metode și instrumente de evaluare psihologică, evaluarea impactului unor evenimente traumatizante majore la nivelul contextelor de școlarizare, dezvoltarea și validarea instrumentelor de evaluare psihologică educațională, orice altă activitate de evaluare psihologică din domeniul educațional care nu a fost cuprinsă în competențele celorlalte trepte de specializare - toate cu referire la persoanele cu CES;

5.2. Derularea activității de evaluare în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale

Odată cu obținerea atestatului de liberă practică, pentru a putea presta servicii psihologice în domeniu, psihologul aflat în supervizare are obligația de a încheia un contract de supervizare cu un supervisor în domeniu până la obținerea autonomiei profesionale. Pe toată perioada supervizării, dar de asemenea și a deținerii atestatului de liberă practică este necesar ca supervizatul să fie angajat sau să

lucreze într-o formă de exercitare. În cazul în care acesta este angajat, angajarea să fie realizată sub codul COR corespunzător domeniului în care deține atestat de liberă practică. Psihologul supervizat poate să fie angajat într-o formă de exercitare a profesiei, respectiv în cadrul unei structuri de psihologie avizată de către Comitetul director al Colegiului Psihologilor din România, în conformitate cu Hotărârea nr. 1 din 10 martie 2006 privind constituirea, declararea, înregistrarea și funcționarea cabinetelor individuale, cabinetelor asociate, societăților civile profesionale de psihologie, precum și exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică în sectorul public sau privat, în regim salarial.

Activitatea oricărui psiholog are două dimensiuni distincte:

- ✓ dezvoltarea de abilități și competențe necesare practicării meseriei în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale.
- ✓ cunoașterea cadrului legal de desfășurare a activității și anume a Legii nr. 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările ulterioare și a normelor aflate în vigoare și a normelor de aplicare.

Derularea activității de evaluare are loc în condițiile:

- ✓ Desfășurării activității în cadrul legal de funcționare
- ✓ Respectarea reperelor specifice protocoalelor de evaluare din domeniul educațional
- ✓ Deținerii bateriilor de probe specifice evaluării realizate,
- ✓ Completării documentelor necesare evaluării
- ✓ Asigurării unui climat adecvat în sala de evaluare.

Detalii specifice ale evaluării copiilor:

- ✓ să ne prezentăm copilului
- ✓ să explicăm ceea ce copilul urmează să facă
- ✓ să înștiințăm părintele asupra a ceea ce acesta va face în timpul testării
- ✓ Să oferim suficientă informare pentru ca părintele și copilul să își poată adecva expectanțele
- ✓ Să ținem cont de particularități de dezvoltare (copil de vârstă mică, copil de vârstă mare, dificultăți de înțelegere, etc)
- ✓ Să remarcăm efortul și nu performanța
- ✓ Să stabilim limitele comportamentului

5.3. Activitatea de evaluare propriu-zisă

Pașii unei evaluări în domeniul psihologie educațională, consiliere școlară și vocațională sunt:

1. Înregistrarea beneficiarului serviciului psihologic în Registrul de evidență a actelor profesionale
2. Completarea de către beneficiarul serviciului psihologic sau de către părinții/tutorii săi legali a consimțământului informat – Anexa 1 (*cu obligativitatea semnării acestuia de unul sau amandoi părinți*)
3. Completarea de către beneficiarul serviciului psihologic sau de către părinții/tutorii legali a contractului de prestări servicii – Anexa 2
4. Completarea de către beneficiarul serviciului psihologic sau de către părinții/tutorii legali a declarația GDPR – Anexa 3
5. Înregistrarea contractului de prestări servicii în Registrul de evidență a contractelor de prestări servicii
6. Evaluarea propriu-zisă conține un screening adecvat cu privire la prezența unor probleme care mai apoi urmează să fie documentate prin diferite tipuri de evaluare, aplicarea bateriei de probe, a metodelor de evaluare, anamnezei (Anexa 6). Evaluarea propriu zisă este de mai multe tipuri:
 - ✓ screening
 - ✓ evaluare focusată de tip diagnostic
 - ✓ evaluare de progres
 - ✓ evaluare de tip consiliere și reabilitare
 - ✓ evaluare bazată pe rezolvarea de probleme
7. Formularea unei concluzii și comunicarea rezultatelor evaluării
8. Eliberarea unui aviz psihologic timbrat (Anexa 4) sau după caz a unui raport de psihodiagnostic timbrat (Anexa 5)

Evaluarea în domeniul psihologiei educaționale, consilierii școlare și vocaționale, pentru ambele specializări (psihologie educațională și psihopedagogie specială) este un demers de investigare ce urmărește identificarea stării de sănătate și/sau boală, a factorilor de etiopatogeneză și/sau a celor de sanogeneză în contexte educaționale.

Evaluarea urmărește obligatoriu următoarele dimensiuni:

- ✓ *Nivelul subiectiv emoțional și cel al calității vieții;* (cu referire la dispoziția emoțională, emoții pregnante prezente, răspuns emoțional adecvat sau nu, starea de bine și calitatea vieții, existența ideății suicidare sau a celei ucigașe pentru a putea fi referit către evaluare psihologică clinică și/sau psihiatrică)
- ✓ *Nivelul cognitiv, particularități neurodevelopmentale* (cu referire la nivelul inteligenței generale, gândirea, atenția, memoria, funcții executive, luarea deciziei, nivelul de înțelegere, raționament, vorbire, limbaj, abilități de scris citit)
- ✓ *Nivelul comportamental;* (cu referire la comportamente adaptative, disfuncționale, disruptive atât în contextual educational, personal și social al clientului)
- ✓ *Nivelul psihofiziologic, somatic;* (cu referire la istoricul dezvoltării pe nivel de vârstă al persoanei evaluate, istoricului de boală (medical) sau psihiatric în caz că acesta există, istoricul abuzului de substanțe, ritmul de somn veghe al persoanei, existența somatizărilor)
- ✓ *Nivelul de personalitate și mecanisme de adaptare;* (cu referire la evaluarea dimensiunilor personalității, a celor de temperament, dar și a relației cu stresul – evidențierea mecanismelor de coping utilizate, surprinderea mecanismelor adaptative în contextele educaționale parcurse)
- ✓ *Nivelul de relaționare interpersonală și funcționalitatea globală a persoanei.*(cu referire la istoricul de relaționare de-a lungul dezvoltării ontologice, relaționările în familie, relaționările în contextele educaționale parcurse până în prezent, relaționarea cu persoanele semnificative emotional,)

Evaluarea se finalizează cu o concluzie a evaluării ce conține rezultate relevante pentru motivul evaluării și cu recomandări privind intervențiile viitoare. Documentul final al evaluării poate fi un aviz psihologic sau un raport psihologic în funcție de motivul evaluării și de adresabilitatea rezultatului (cu referire inclusiv la instituția care solicită avizul sau raportul).

Evaluarea psihologică se realizează doar cu metode și tehnici avizate de Colegiul Psihologilor din România. Pentru informații utile despre acestea consultați site-ul alegericpr.ro secțiunea Metodologie.

În urma evaluării psihologice se pot constata următoarele problematice:

- ✓ problematice legate de sfera afectivă;
- ✓ problematice legate de sfera cognitivă;
- ✓ problematice legate de sfera comportamentală;
- ✓ problematice legate de dezvoltarea neurodevelopmentală
- ✓ problematice legate de sfera psihofiziologică;

- ✓ problematici legate de sfera personalității;
- ✓ problematici legate de sfera relațională și a funcționalității globale.

Scopul intervențiilor psihologice din domeniul educațional vizează remiterea sau soluționarea disfuncțiilor constatate dar și buna funcționare a actorilor sociali prezenți în toate contextele educaționale.

În urma evaluării se realizează, la nevoie, planul de consiliere psihologică din domeniul educațional, sau planul de intervenție psihopedagogică care are unul sau multe obiective principale și de asemenea și obiective secundare, derivate din cele principale. Pornind de la obiectivele stabilite se stabilește și numărul de ședințe necesare pentru remiterea problematicii sau disfuncționalităților educaționale și/sau psihopedagogice constatate.

Factorii care îl ajută pe psihologul ce realizează evaluarea și care contribuie la formularea concluziilor psihologice sunt:

- ✓ informațiile să fie relevante pentru motivul evaluării și pentru concluziile finale ce vor fi trase
- ✓ informațiile obținute să fie suficiente și relevante pentru scopul evaluării (caracteristicile psihologice evaluate trebuie să decurgă în mod logic pornind de la motivul evaluării și de la întrebarea de referință care vor ghida întregul proces de evaluare)
- ✓ persoana care primește rezultatul evaluării ar putea avea nevoie de acea informație (dacă este solicitată specific o anumită informație, sau un anumit formular, atunci acestea ar trebui să fie prezente în concluzia finală)
- ✓ informațiile să fie specifice și să facă referire la ceea ce s-a evaluat (informațiile redundante, nerelevante pentru evaluare vor fi eliminate din evaluare)
- ✓ dacă copilul este prea mic sau cu întârziere în dezvoltare, și sau tulburări de dezvoltare, atunci relevante și necesare devin și celelate surse de culegere a informațiilor și anume părinții, tutorii legali, personalul implicat în educație (profesori, educatori) sau specialiștii care oferă suport medical, educațional și psihopedagogic (medici, shadow, profesorii itineranți și de sprijin, logopezi, etc).

Comunicarea rezultatelor:

Clientul are dreptul la feed back și comunicarea rezultatelor în urma evaluării, precum și la reglarea expectanțelor legate de evaluare oferind informații într-un limbaj accesibil privind modul de evaluare și domeniile evaluate. În comunicarea rezultatelor se ține cont de vârstă, de nivelul de dezvoltare și de înțelegere al persoanei evaluate (dacă copilul evaluat este prea mic, dacă are dificultăți de înțelegere, are problematici de neurodezvoltare, etc). Dacă copilul este mic se comunică prima dată rezultatele părinților, în absența copilului. În a doua etapă se comunică rezultatele copilului de față cu părinții (copiii

sunt adesea anxioși când e vorba de evaluare și prezența părinților îi liniștește. De asemenea dacă părinții aud primii rezultatul evaluării, vor putea să securizeze copilul la aflarea rezultatelor, sau să îi explice o dată în plus de ce este nevoie de intervenție psihologică, etc). Dacă copilul evaluat este preadolescent sau adolescent atunci prima dată se vor transmite rezultatele acestuia și apoi părinților (adolescenții de regulă au nevoie să se simtă în control, sau să nu simtă că psihologul îi „trădează”, spunând părinților alte informații decât lui/ei). În etapa a doua se invită și părinții pentru a le fi comunicate rezultatele de față cu preadolescentul sau adolescentul.

La transmiterea rezultatelor se recomandă ca acestea să fie prezentate pornind de la o abordare integrativă a acestora (să fie prezentate concluzii relevante în loc de rezultate cifrice seci ce nu au relevanță pentru persoana evaluată sau pentru părinte, sau dacă rezultatele sunt negative să se evite stigmatizarea sau comunicarea neadecvată a acestora clientului). Concluziile transmise clientului și părinților acestuia vor trebui relaționate cu recomandările făcute. De asemenea este relevant și răspunsul clientului la ceea ce i se comunică de către psiholog pentru a putea identifica posibilele rezistențe sau chiar posibilitatea de a fi copleșit de ceea ce a aflat.

5.4. Diferențe în evaluare - evaluări specifice

Evaluarea preșcolarilor

În evaluarea copilului sunt relevante reperele de dezvoltare care vor face ca evaluarea să se realizeze diferențiat în funcție de vârsta copilului. Performanțele preșcolarilor sunt mediate de diferite variabile psihologice cum ar fi: interese, abilitățile și dezvoltarea acestora, achizițiile realizate până în momentul evaluării, emoționalitatea copilului. În urma evaluării se pot realiza planuri educaționale individualizate, poate fi estimată responsivitatea copilului la intervenție, pot fi creionate recomandări specifice și de asemenea planurile educaționale vor include interacțiunile dintre abilitățile copilului, trăsăturile lui de personalitate, caracteristicile educatorului, nevoile și așteptările părinților.

Pornind de la premisa că testarea individuală a copilului furnizează o cantitate limitată de informații, cadrul de realizarea al evaluării va fi de cele mai multe ori mediul natural al copilului cu referire la mediul familial, la care se adaugă mediul educațional (cel din grădiniță). Mediul familial, sau mai precis relaționările din mediul familial pot fi reproduse cu ușurință în cadrul cabinetului psihologic. Pentru mediul de la grădiniță evaluarea se poate realiza chiar în acel mediu urmărind activitățile pe care copilul le

realizează în clasă sau relaționarea pe care copilul o are cu ceilalți copii precum și cu personalul didactic sau cel din grădiniță.

În evaluarea copilului preșcolar sunt relevante datele obținute din evaluarea acestuia, la care se adaugă cele obținute din evaluarea mediului familial și ale mediului educațional.

Pentru o evaluarea completă a preșcolarului câteva obiective sunt relevante:

- ✓ Să se stabilească un raport adecvat cu copilul
- ✓ Să se identifice perspectiva copilului cu privire la funcționarea sa
- ✓ Să se stabilească problema ce necesită intervenție
- ✓ Să se identifice perspectiva copilului cu privire la diferitele modalități de intervenție
- ✓ Să se creeze un cadru care să permită observarea directă a comportamentelor, trăirilor și stilurilor interacționale ale copilului.

Evaluarea psihopedagogică

În vederea realizării unor programe de intervenție și educație psihopedagogică personalizată un loc crucial, în afară de psihodiagnosticul clinic îl are evaluarea psihopedagogică, proces care implică colectarea de date privind un copil cu dizabilitate cu scopul de a lua decizii.

- (1) **screening**: evaluarea tuturor copiilor și identificarea acelor care prezintă întârzieri în dezvoltare și/ sau dificultăți de învățare;
- (2) **eligibilitate și diagnostic**: determinarea prezenței unei dizabilități și necesitatea unor servicii de evaluare complexă care să precizeze diagnosticul;
- (3) **dezvoltarea și aplicarea Planului de Intervenție Personalizată (PIP) și/sau a Planului Educațional Individualizat (PEI)**: oferirea de informații amănunțite și relevante astfel încât aceste planuri să poată fi operaționale, luându-se decizii adecvate educației copilului în urma alegerii mediului educațional (incluziv sau special) cel mai adecvat
- (4) **planificarea demersurilor psihopedagogice, educative și de reabilitare în contextul sistemului de suport psihopedagogic**: dezvoltarea și planificarea unui program de reabilitare și educație adecvat nevoilor copilului;

Evaluarea psihopedagogică include:

- ✓ evaluarea funcționării în ariile: senzorio-motorie, cognitivă, socioemoțională, activitățile de zi cu zi, competențe pre-lingvistice și comportament adaptativ
- ✓ identificarea stilului de învățare și a unor dificultăți de învățare în condițiile în care există

- ✓ evaluarea abilităților de scris-citit (corectitudine, viteză și comprehensiune) și a tulburărilor de învățare specifice și nespecifice
- ✓ evaluarea abilităților aritmetice și a tulburărilor din sfera matematicii
- ✓ evaluarea profilului psihopedagogic în contextul tulburărilor de neurodezvoltare (DI, TSA, TSI, ADHD, TLC)
- ✓ evaluarea punctele forte și punctelor slabe ale copilului
- ✓ include administrarea dispozitivelor mai relevante de dezvoltare, cum ar fi testele de evaluare standardizate - prin analize de activitate, interviuri cu părintele, revizuirea înregistrărilor/rapoartelor, observarea și măsurarea comportamentelor adaptive.

În cadrul evaluării psihopedagogice, evaluarea logopedică include:

- ✓ evaluarea limbajului (receptiv și expresiv) care poate include vocabular, gramatică, sintaxă și a abilităților de prelucrare a înțelegerii limbii
- ✓ evaluarea abilităților privind discursul, articularea, fluența și calitatea vocii
- ✓ evaluarea tulburărilor de limbaj și comunicare
- ✓ evaluarea limbajului în contextul tulburărilor de neurodezvoltare (DI, TSA, TSI, ADHD, TLC)
- ✓ evaluarea poate include teste standardizate, observații, proba de limbă, interviuri, alte măsuri de evaluare prealabile și / sau screening-ul auzului, audiologie educațională.

Evaluarea psihopedagogică are particularități specifice privind modalitățile de evaluare, instrumentele psihopedagogice utilizate, durată, scop și tip în contextul diverselor tulburări de neurodezvoltare (dizabilități intelectuale, dizabilități auditive și vizuale, tulburări de limbaj și comunicare, tulburări de dezvoltare a coordonării, tulburarea din spectrul autismului, tulburări specifice de învățare, ADHD, tulburări de impuls-control).

6. Legislație specifică

Legislația specifică pentru desfășurarea activității este:

- ✓ Legea 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România.
- ✓ H.G. 788/2005 pentru aprobarea Normelor de metodologie de aplicare a Legii 213/2004 privind exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică, înființarea, organizarea și funcționarea Colegiului Psihologilor din România, cu modificările și completările ulterioare.

- ✓ Hotărârea nr. 1/2006 a Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România privind constituirea, declararea, înregistrarea și funcționarea cabinetelor individuale, cabinetelor asociate, societăților civile profesionale de psihologie, precum și exercitarea profesiei de psiholog cu drept de liberă practică în sectorul public sau privat, în regim salarial, cu modificările și completările ulterioare.
- ✓ Hotărârea Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România nr. 3/2013 privind evidența profesională a psihologilor cu drept de liberă practică, cu modificările și completările ulterioare.
- ✓ Hotărârea nr. 1/2018 a Convenției Naționale a Colegiului Psihologilor din România privind aprobarea Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.
- ✓ Hotărârea nr. 1/2019 a Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România pentru aprobarea normelor privind competențele profesionale, educația, formarea și atestarea profesională ale psihologilor cu drept de liberă practică, cu modificările și completările ulterioare, Anexa nr.1 norma privind competențele profesionale
- ✓ Hotărârea nr. 60/2021 privind aprobarea procedurii de înscriere în registrul psihologilor acreditați să furnizeze servicii de intervenție psihologică și psihoterapeutică pentru copiii din cadrul Programului național de suport pentru copii, în contextul pandemiei de Covid-19, -,,
Din grijă pentru copii,,

Observație: prezentul ghid este realizat pentru a îndruma activitatea de evaluare a psihologilor din domeniul psihologiei educaționale și psihopedagogiei speciale.

Bibliografie selectivă:

- Golu, F. (2017). Instrumente psihologice pentru evaluarea preșcolarilor. În V. Enea & I. Dafinoiu (coord.). *Evaluarea psihologică. Manualul psihologului clinician*. Iași: Polirom, pp. 296-316.
- Maier, R. V., coord. (2019). *Dimensiuni ale consilierii educaționale*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca
- Roșan, A. (2009). *Comportamentul violent-strategii de screening și intervenție*, Ed. Alma Mater, Cluj-Napoca
- Roșan, A. (2011). Types of Aggression in Adolescents with High and Low Callous Unemotional Traits, *STUDIA UNIVERSITATIS Babes-Bolyai Series "Psychologia-Paedagogia"*, L.I., 2/ 2011, p. 107-119
- Roșan, A. (2013). *Proceduri de screening ale psihopatiei în agresivitate* în Ilut, P. (coord.). În căutare de principii. Epistemologie și metodologie socială aplicată, Ed. Polirom, Iași

- Rosan, A.M, Costea Bărluțiu, C. - *Associations between Callous Unemotional Traits, Aggression and Psychopatology in Detained Adolescent Males*, Social_Sciences_Citation, JOURNAL OF COGNITIVE AND BEHAVIORAL PSYCHOTHERAPIES, XIII, 2, 2013, P.397 – 407
- Rosan, A. (2013) – *Inventarul trăsăturilor callous-unemotional (ICU)- un instrument util de evaluare psihologică a psihopatiei in cadrul expertizei psihiatrice medico-legale*, pag. 21-29, Ed. Timpul, Iași
- Roșan, A., Frick, J. P., Gottlieb, A. K., Fășicar, L. - *Callous-Unemotional Traits and Anxiety in a Sample of Detained Adolescents in Romania*, JOURNAL OF EVIDENCE-BASED PSYCHOTHERAPIES, Vol 15,1, 2015, p. 81-97.

7. Anexe

Anexa 1.

Formular de exprimare a acordului informat

Denumirea formei de exercitare a profesiei: _____

Cod formă de exercitare a profesiei (cod RUP Partea a II-a): _____

CIF formă de exercitare a profesiei: _____

ACORDUL INFORMAT al CLIENTULUI/BENEFICIARULUI DE SERVICII PSIHOLOGICE

1. Datele Clientului	Numele și prenumele:	
	Domiciliul/reședința:	
2. Reprezentantul legal al clientului*)	Numele și prenumele:	
	Domiciliul/Reședința:	
	Calitatea:	
2. Reprezentantul legal al clientului*)	Numele și prenumele:	
	Domiciliul/Reședința:	
	Calitatea:	
3. Actul Psihologic (descriere) <i>(se va menționa tipul de activitate desfășurată cu clientul – de evaluare, de intervenție, modalitatea de intervenție, numărul de ședințe preconizate etc.)</i>		
4. Au fost furnizate clientului (și reprezentantului legal) următoarele informații în legătură cu actul psihologic:	Da	Nu
Date despre starea prezentă, despre caracteristicile sale de personalitate, precum și despre mecanismele sale de gestiune a stresului și adversității		

Date despre diagnosticul psihologic și psihopatologic			
Informații despre prognosticul natural și despre evoluția posibilă a problemei psihologice ca urmare a intervenției			
Natura și scopul actului (actelor) psihologic(e) propuse			
Informații despre metodele și instrumentele folosite în cursul evaluării și intervenției			
Intervențiile și strategia terapeutică propuse			
Beneficiile și consecințele actului psihologic, insistându-se asupra următoarelor aspecte _____ (beneficii la nivel de simptom, la nivel de achiziție de abilități, la nivel de întărire a stimei de sine, a ameliorării comunicării în familie sau la școală etc.)			
Riscurile potențiale ale actului psihologic, insistându-se asupra următoarelor aspecte _____ (riscuri ale dezvoltării unor aspecte legate de viața interioară, accentuarea unor conflicte interpersonale, riscul stigmatizării sau auto-stigmatizării legate de diagnostic etc.)			
Alternative viabile de tratament și riscurile acestora, insistându-se asupra următoarelor aspecte _____ (tratament psihiatric sau pediatric ca alternativă, activități sportive sau recreative ca alternativă etc.)			
Riscurile neefectuării actului psihologic (riscuri referitoare la posibile consecințe legale ale neefectuării evaluării sau neparcurgerii programului de intervenție)			
Riscurile nerespectării recomandărilor din raportul psihologic rezultat ca urmare a evaluării și/sau intervenției			
5. Consimțământ pentru completarea unor probe psihologice (în variantă creion-hârtie sau online)	Clientul (sau reprezentantul legal) este de acord cu completarea unor probe psihologice și cu păstrarea rapoartelor (în condiții de respectare a confidențialității) fie în format fizic sau online		
6. Consimțământ pentru utilizarea datelor obținute în cadrul evaluării și intervenției în cadrul procesului de supervizare și intervizare	Clientul (sau reprezentantul legal) este de acord cu utilizarea parțială sau totală a datelor (în condiții de respectare a confidențialității) pentru procesul de supervizare și/sau intervizare a psihologului care realizează evaluarea/intervenția		
7. Consimțământ pentru utilizarea datelor obținute în cadrul evaluării și intervenției pentru cercetare	Clientul (sau reprezentantul legal) este de acord cu utilizarea parțială sau totală a datelor (în condiții de respectare a confidențialității) pentru proiecte de cercetare		
8. Alte informații care au fost furnizate clientului			
Informații despre serviciile psihologice, psihopedagogice, medicale și sociale disponibile			
Informații despre identitatea și statutul profesional al personalului suplimentar care va participa la procesul de evaluare și intervenție **)			
Informații despre regulile/practicile din forma de exercitare (cabinet sau societate), din unitatea spitalicească sau socială, sau din structura de psihologie în care este oferită asistența			
Clientul (sau reprezentantul legal) a fost încunoscător că are dreptul la o a doua opinie psihologică și că poate să opteze pentru o altă modalitate de intervenție decât cea propusă			
9. Clientul (sau reprezentantul legal) dorește să fie informat în continuare despre starea sa de sănătate mintală în cadrul unor evaluări periodice ulterioare încheierii procesului de evaluare/intervenție sau dorește să fie informat despre publicarea unor rezultate în cazul desfășurării unor cercetări științifice			
10. Clientul (sau reprezentantul legal) este informat, dacă este cazul, că raportul de evaluare sau de intervenție va fi transmis unor terți (instanță, instituție de învățământ sau socială), în condițiile prevăzute de lege			

*) Se utilizează în cazul minorilor dar și a majorilor fără discernământ

**) Identificat în tabelul cu personalul care participă la procesul de evaluare și intervenție ale clientului

I) Subsemnatul, (numele și prenumele clientului / reprezentantului legal), declar că am înțeles toate informațiile furnizate de către (numele și prenumele psihologului) și enumerate mai sus, că am prezentat psihologului doar informații adevărate și îmi exprim acordul informat pentru efectuarea actului psihologic.

X Data:/...../..... Ora:
Semnătura clientului/reprezentantului legal care consimte informat la efectuarea actului psihologic

II) Subsemnatul client / reprezentant legal,, declar că am înțeles toate informațiile furnizate de către (numele și prenumele psihologului care a informat clientul) și enumerate mai sus, că mi s-au explicat consecințele refuzului actului psihologic și îmi exprim refuzul pentru efectuarea actului psihologic.

X Data:/...../..... Ora:
Semnătura clientului/reprezentantului legal care refuză efectuarea actului psihologic

**Tabel cu personalul care acordă servicii psihologice, psihopedagogice, psihosociale și medicale
clientului**

(numele și prenumele clientului)

Nr. crt.	Numele și prenumele	Statutul profesional
1		
2		
3		
4		
5		
...		

CONTRACT DE PRESTĂRI SERVICII PSIHOLOGICE

Nr. _____ / _____

1. Furnizorul serviciilor psihologice (cabinetul individual/cabinetele asociate/societățile civile profesionale de psihologie) _____ având sediul profesional situat în: _____, str. _____, nr. _____, bl. _____, sc. _____, et. _____, ap. _____, sector/județ _____, codul de înregistrare: _____, contul bancar nr. _____, deschis la _____, reprezentat prin Dna./Dl. _____, psiholog cu drept de liberă practică, codul personal _____ și

2. Beneficiarul serviciilor psihologice: _____, având sediul/domiciliul situat în _____, str. _____, nr. _____, bl. _____, sc. _____, et. _____, ap. _____, sector/județ _____, C.U.I./CNP: _____, înregistrată în _____, sub nr. _____ / _____, act de identitate (B.I./C.I.), seria _____, nr. _____, eliberat/ă de către _____, la data de _____, contul bancar nr. _____, deschis la _____, reprezentată prin Dna./Dl. _____, având funcția de _____, în temeiul dispozițiilor Legii nr. 213/2004 și a Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004, aprobate prin H.G. nr. 788/2005, am convenit încheierea prezentului contract de prestări servicii psihologice, având următoarele clauze:

Art. 1. - Obiectul contractului (serviciile psihologice):

Art. 2. - Durata și condițiile contractului

Prezentul contract este încheiat pentru o perioadă nedeterminată sau pe o perioadă de _____ (zile/luni/ani), sau/și pentru un număr de _____ ședințe psihologice (investigații, studii comportamentale, testări, terapie, consiliere, etc.), având _____ (minute/ore), totalizând _____ (minute/ore).

Art. 3. - Prețul și modalitățile de plată

Prețul convenit este de _____ lei (RON), achitat integral până la finalizarea ședinței psihologice. Prețul poate fi achitat în numerar, la data încheierii prezentului contract sau în termen de maxim _____ (ore/zile) de la data încheierii prezentului contract, prin transfer bancar (O.P./B.O./CEC). Neachitarea în termenul specificat a prețului stipulat atrage aplicarea automată de penalități de întârziere în cuantum de 0,5% pe zi din valoarea de plată de la data împlinirii termenului.

Art. 4. - Drepturile și obligațiile

A. Beneficiarul serviciilor psihologice are următoarele drepturi și obligații:

- să fie informat cu privire la condițiile prestării serviciilor psihologice ce formează obiectul prezentului contract;
- să achite integral prețul serviciilor psihologice ce formează obiectul prezentului contract, indiferent de rezultatul acestora, prin orice modalitate de plată acceptată de către furnizorul serviciului psihologic, la termenul precizat de către acesta prin prezentul contract;
- să respecte indicațiile furnizorului serviciului psihologic și să aibă un comportament civilizat pe toată perioada prestării serviciilor psihologice;
- să-și asume în totalitate declarația privind consimțământul informat, potrivit art. 8 din prezentul contract.

B. Furnizorul serviciilor psihologice are următoarele drepturi și obligații:

- să i se achite integral prețul serviciilor psihologice, specificat în prezentul contract, prin modalitatea de plată precizată;
- să întreprindă toate acțiunile pe care le consideră necesare în realizarea scopului prevăzut în obiectul contractului;
- să nu fie constrâns în nici un fel, cu privire la modalitatea exercitării profesiei;

d) să respecte confidențialitatea prezentului contract, precum și secretul profesional, potrivit dispozițiilor art. 46-48 din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 213/2004, aprobate prin H.G nr. 788/2005;

e) să elibereze beneficiarului, în cel mai scurt timp posibil, rezultatul serviciilor psihologice, fără a afecta calitatea acestora.

Art. 5. - Încetarea și modificarea contractului

Prezentul contract poate înceta în cazul în care una dintre părțile contractante nu își respectă obligațiile stipulate, fără a afecta însă sumele deja scadente, la data încetării contractului. Prezentul contract poate fi reziliat unilateral de către oricare dintre părțile contractante cu obligația notificării prealabile a intenției de reziliere, cu cel puțin 15 zile înainte de data rezilierii propriu-zise.

Contractul se consideră reziliat de drept în cazul în care psihologul cu drept de liberă practică este suspendat sau i se retrage atestatul de libera practică.

Art. 6. - Dispoziții finale

Orice litigiu decurgând din executarea prezentului contract va fi soluționat pe cale amiabilă, iar în caz contrar va fi adus la cunoștință Comitetului director al Colegiului Psihologilor din România, pentru mediere. În cazul în care în urma medierii, litigiul nu fost soluționat, părțile se pot adresa instanțelor competente.

În cazul în care beneficiarul este o persoană fizică, potrivit serviciilor solicitate prin obiectul contractului, furnizorul prin psihologul cu drept de liberă practică examinator va elibera avizul psihologic, anexa la prezentul contract, după caz. În cazul în care beneficiarul este o persoană juridică, iar potrivit obiectului contractului, solicită examinarea personalului propriu sau a pacienților internați (în cazul unităților sanitare), la contractul de prestări servicii psihologice încheiat vor fi anexate în mod obligatoriu câte un exemplar din toate avizele psihologice eliberate către aceștia, potrivit modelului anexat.

Clauzele prezentului contract sunt aplicabile, după caz, atât beneficiarilor persoane fizice cât și beneficiarilor persoane juridice.

Părțile convin ca prezentul contract să constituie titlu executoriu cu privire la drepturile și obligațiile asumate.

Art. 7. - Clauze suplimentare

Art. 8. - Subsemnatul _____ (persoană fizică beneficiar), declar pe proprie răspundere că am luat la cunoștință de scopurile, durata, procedurile utilizate, riscurile, beneficiile, limitele confidențialității serviciilor psihologice, precum și de dreptul de a mă retrage oricând de la participarea la desfășurarea serviciilor psihologice.

În cazul beneficiarului persoana juridică declarația de mai sus va fi data separat de către fiecare persoană fizică testată în baza prezentului contract de prestări servicii psihologice.

Prezentul contract a fost încheiat și va intra în vigoare, astăzi, _____, în 2 (două) exemplare originale, a câte 2 (două) pagini fiecare, câte unul pentru fiecare parte.

**Furnizorul serviciilor psihologice,
(semnătură, parafă și ștampilă)**

**Beneficiarul serviciilor psihologice,
(semnătură și ștampilă, după caz)**

Denumirea formei de exercitare a profesiei: _____
Cod formă de exercitare a profesiei (cod RUP Partea a II-a): _____
CIF formă de exercitare a profesiei: _____

FORMULAR INFORMARE ȘI CONSIMȚIRE PENTRU SERVICII DE EVALUARE / INTERVENȚIE PSIHOLAGICĂ, CU PRELUCRARE DATELOR CU CARACTER PERSONAL

Nume _____, Prenume _____, domiciliat în
_____, nr. de telefon _____, adresă de email
_____, data nașterii _____.

Capitolul I. Definiții

1. **"Date cu caracter personal"** înseamnă orice informații privind o persoană fizică identificată sau identificabilă („persoana vizată”); o persoană fizică identificabilă este o persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în special prin referire la un element de identificare, cum ar fi un nume, un număr de identificare, date de localizare, un identificator online, sau la unul sau mai multe elemente specifice, proprii identității sale fizice, fiziologice, genetice, psihice, economice, culturale sau sociale (de tipul vârstă, gen, nivel de educație etc.), precum și informații cu caracter sensibil precum apartenența religioasă, sindicală, etnică, opiniile politice, date biometrice, date privind starea de sănătate fizică sau mentală. În cadrul acestei sesiuni de testare psihologică vor fi prelucrate atât în mediul online, cât și în mediul offline (în format scriptic) următoarele informații cu caracter personal: numele și prenumele dumneavoastră, câteva caracteristici demografice (vârsta, sexul, nivelul de educație, ocupația și apartenența dumneavoastră etnică), precum și o serie de caracteristici comportamentale reflectate prin răspunsurile dumneavoastră furnizate cu ocazia acestei sesiuni de testare psihologică..... [se particularizează după fiecare caz]. De asemenea, vor mai fi prelucrate offline (doar în format scriptic) o serie de informații personale cuprinse în fișa de anamneză (CNP, data nașterii, data și motivul ultimei examinări psihologice) în vederea eliberării avizului psihologic solicitat..... [se particularizează după fiecare caz].

2. **"Prelucrare de date cu caracter personal"** înseamnă orice operațiune sau set de operațiuni efectuate asupra datelor cu caracter personal sau asupra seturilor de date cu caracter personal, cu sau fără utilizarea de mijloace automatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, structurarea, stocarea, adaptarea sau modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, divulgarea prin

transmitere, diseminarea sau punerea la dispoziție în orice alt mod, alinierea sau combinarea, restricționarea, ștergerea sau distrugerea acestora.

3. O distincție trebuie realizată între **“persoana vizată”**, **“cel care utilizează datele personale (numit operator)”**, **“cel care procesează datele personale (numit persoana împuternicită)”**, **“persoanele terțe”** și **“destinatar”**.

- a. Persoana vizată sunteți dumneavoastră;
- b. Cel care utilizează datele dvs. personale este cabinetul de psihologie / societatea civilă profesională / compania care realizează această sesiune de testare psihologică, denumit operator. Operatorul stabilește, în temeiul legal sau contractual existent între dumneavoastră și cabinet / societatea civilă profesională / companie, scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal. Operatorul este și destinatar al operațiunilor de prelucrare, deoarece rezultatele testării pot fi arhivate/stocate/utilizate de operator. Date identificare operator: denumire _____ sediu _____.
- c. Cel care procesează datele personale se numește persoană împuternicită. Procesarea online a datelor personale se realizează de către compania(*furnizorul de servicii online de administrare și scorare automată*), ce vă pune la dispoziție aplicația de scorare și / sau administrare a unor probe psihologice. Persoana împuternicită prelucrează datele dvs. doar în scopul convenit de către dumneavoastră sau în scop statistic/ de cercetare. Date persoană împuternicită: denumire _____ sediu _____.
- d. Persoanele terțe sunt reprezentate de orice entitate juridică autorizată de operator sau/și de persoana împuternicită care, sub directa autoritate a operatorului sau a persoanei împuternicite de operator, sunt autorizate să prelucreze datele dvs. cu caracter personal. În cazul de față persoanele terțe sunt reprezentate de companiile, ce oferă servicii diverse, cum ar fi dar nelimitându-se la: servicii de găzduire și mentenanță a site-ului/aplicației de testare/evaluare, servicii de arhivare a documentelor profesionale rezultate în urma sesiunii de testare psihologică..... [*se particularizează după fiecare caz*].
- e. Destinatar poate fi orice persoana fizică sau juridică, autoritatea publică, agenția sau alt organism căreia (căruia) îi sunt divulgate datele cu caracter personal. În cazul de față rezultatele evaluării/testării dvs. sunt divulgate doar persoanei vizate, operatorului și persoanei împuternicite (dezvăluirea către persoana împuternicită se realizează automat, fără intervenția vreunei persoane, prin participarea la testarea online).

4. **“Consimțământul”** dumneavoastră, înseamnă orice manifestare de voință liberă, specifică, informată și lipsită de ambiguitate, ca persoană vizată, prin care acceptați, prin prezentul acord, fără echivoc, ca datele cu caracter personal care vă privesc să fie prelucrate în scopurile explicate incluse în cele ce urmează.

5. **“Creare de profiluri”** înseamnă orice formă de prelucrare automată a datelor cu caracter personal care constă în utilizarea datelor cu caracter personal pentru a evalua anumite aspecte personale, referitoare la persoana vizată, în special pentru a analiza sau prevedea aspecte privind performanța la locul de muncă, situația economică, sănătatea, preferințele personale, interesele, fiabilitatea,

comportamentul, locul în care se află persoana fizică respectivă sau deplasările acesteia. Prin intermediul prelucrării online a informațiilor, va fi creat un raport standardizat automat privind profilul dumneavoastră psihologic având în vedere caracteristicile evaluate..... [se particularizează după fiecare caz aspectele psihologice evaluate – ex. abilitățile dumneavoastră cognitive.

Capitolul II. Scopul prelucrării datelor cu caracter personal

6. Toate informațiile vor fi colectate și prelucrate exclusiv de operator în următoarele scopuri (bifați varianta care se aplică cazului dumneavoastră):

Evaluarea psihologică clinică, în temeiul normelor legale, în vederea emiterii unor certificate sau alte documente legale pornind de la profilul dumneavoastră psihologic și / sau starea dumneavoastră de sănătate mentală. Acestea sunt necesare în interacțiunea dumneavoastră cu anumite autorități publice (de exemplu Comisia de expertiză a capacității de muncă, Comisia de Evaluare a Persoanelor Adulte cu Handicap, Instanțe de Judecată etc.);

Evaluare psihologică în scop de cercetare, autocunoaștere, dezvoltare personală sau de analiză a necesității unei intervenții psihologice, având în vedere caracteristicile dumneavoastră psihologice, starea de sănătate mentală, nivelul de dezvoltare al funcțiilor psihice sau climatul psihosocial / familial;

Realizarea unei intervenții de psihoterapie sau consiliere psihologică, în vederea rezolvării sau ameliorării problemelor de sănătate mentală, a unor traume, a unor situații de viață dificile sau în vederea optimizării stării de sănătate ori în scopul autocunoașterii și dezvoltării personale;

Evaluarea psihologică, în temeiul normelor legale în vigoare privind supravegherea sănătății lucrătorilor (angajare, menținere în funcție / evaluare periodică, reluarea activității, schimbarea funcției);

Servicii de evaluare și analiza psihologică a nevoilor organizației, psihodiagnoza organizațională, recrutare și selecție de personal, managementul talentelor, intervenție organizațională, coaching;

Evaluare și / sau intervenție în servicii de consiliere vocațională și orientare în carieră;

Evaluare psihologică în domeniul transporturilor, în temeiul normelor legale (examinarea pentru școlarizare în conducerea autovehiculelor, pentru redobândirea permisului, siguranța transporturilor);

Analiză de nevoi sau asistență de specialitate / intervenție în domeniul transporturilor;

Evaluarea psihologică a nivelului de dezvoltare psihologică sau a nivelului de adaptare la un context educativ, evaluarea persoanelor cu cerințe educative speciale;

Consiliere, asistență sau intervenții psihoeducaționale, logopedice, de orientarea școlară / profesională sau intervenții specifice pentru persoanele cu handicap / cerințe educative speciale;

Evaluarea psihologică în vederea selecției candidaților pentru instituțiile militare, pentru controlul psihologic periodic sau pentru pregătirea pentru misiuni speciale a personalului militar sau a personalului afiliat altor structuri de securitate și siguranță națională;

[] Evaluarea pentru instruire, deținerea și utilizarea armelor și a muniției, inclusiv a armelor letale sau neletale, în temeiul normelor legale în vigoare;

[] Asistența psihologică a personalului angajat în structuri de securitate și siguranță națională;

[] Evaluarea comportamentului simulat sau evaluare psihologică pentru investigarea particularităților psihologice ale făptuitorilor, suspectilor, martorilor, cu relevanță pentru diagnoza actului infracțional;

7. Prelucrarea informațiilor colectate de aplicația pusă la dispoziție de persoana împuternicită se realizează în mod automat de către operator, în vederea creării unui profil psihologic corect și complet în urma completării probei / probelor psihologice primite spre rezolvare în cadrul testării/evaluării psihologice la care ați consimțit să participați. Printre acestea se pot număra răspunsurile la fiecare item din testul psihologic pe care îl veți completa, precum și o serie de informații specifice (de exemplu vârstă, gen, nivel de studii, naționalitatea etc.), pentru ca răspunsurile oferite de către dumneavoastră să fie comparate în baza unui etalon obținut prin testarea unui număr mare de persoane cu caracteristici socio-demografice similare. Aplicația va procesa automat conținuturile furnizate, fără intervenția vreunei persoane umane.

8. Prelucrarea informațiilor colectate online, cât și a celor colectate offline de către operator se realizează într-un mod non-automat în vederea ducerii la îndeplinire a scopului convenit, fără intervenția vreunei alte persoane în afara specialistului (specialiștilor) desemnați de operator din cadrul cabinetului psihologic / societății civile profesionale / companiei.

9. În cazul în care prelucrarea datelor personale se realizează prin intermediul serviciilor electronice de comunicare (e-mail), este posibil ca datele dvs. să fie transferate către entități din afara UE, dar care dețin autorizațiile necesare pentru prelucrarea datelor în condiții de securitate recunoscute și/sau acceptate la nivel UE (de exemplu, dețin certificări *Privacy Shield* ce pot fi puse la dispoziția persoanelor sau entităților interesate).

10. Păstrarea datelor cu caracter personal într-o formă care permite identificarea persoanelor vizate se va face, atât în mediul online, cât și în mediul offline, pentru perioada necesară desfășurării serviciilor de testare/evaluare și apoi, ulterior, pentru perioada necesară îndeplinirii scopurilor în care sunt prelucrate datele, dar nu mai mult de 10 ani. Prin excepție, rezultatele testărilor/evaluărilor psihologice se vor putea păstra în format anonimizat pentru o perioadă nedeterminată, exclusiv în scopuri de arhivare în interes public, în scopuri de cercetare științifică sau în scopuri statistice.

11. Stocarea datelor în mediul online se realizează prin intermediul serverelor din Romania..... *[se particularizează după fiecare caz]* ce aparțin persoane terțe și sunt puse la dispoziție persoanei împuternicite.

12. Stocarea datelor offline se realizează de către operator, în cadrul arhivei de acte profesionale, conform reglementărilor normative în vigoare.

Capitolul III. Drepturile dumneavoastră în conformitate cu Regulamentul general 2016/679 privind protecția datelor

13. Prin prezenta vă comunicăm că aveți dreptul de a solicita operatorului, în ceea ce privește datele dvs. cu caracter personal, accesul la acestea, rectificarea sau ștergerea acestora sau restricționarea prelucrării sau a dreptului de a se opune prelucrării, precum și a dreptului la portabilitatea datelor . De

asemenea, aveți dreptul de a vă retrage consimțământul în orice moment, fără a afecta legalitatea prelucrării efectuată pe baza consimțământului până la momentul retragerii, prin cerere scrisă trimisă la adresa de email _____, sau de a depune o plângere în fața autorității de supraveghere competentă (ANSPDCP).

14. **Responsabilizarea operatorilor de date.** Prelucrarea de date sensibile cum ar fi informații despre preferințele sau comportamentul dumneavoastră în vederea creării unor profiluri presupune anumite riscuri referitoare la viața dumneavoastră privată, cum ar fi spre exemplu dezvăluirea neautorizată/accidentală/ilicită a datelor. Pentru a reduce la minimum un asemenea risc, platforma de testare se poate accesa prin intermediul unui cont de utilizator și a unei parole de acces, doar de persoane angajate ale operatorului și alte persoane împuternicite, abilitate și desemnate să desfășoare serviciile de testare sau de mentenanță a aplicației, care și-au asumat obligația de confidențialitate, respectare a vieții private și a datelor personale. În plus, dumneavoastră aveți posibilitatea de a alege să dezvăluiți informațiile personale în cunoștință de cauză, nu implicit în baza unor setări inițiale. De asemenea, pentru a reduce la minimum un asemenea risc, arhiva offline cu documente profesionale este păstrată de către persoana împuternicită în condiții de securitate, cu acces restricționat.

Capitolul IV. Aspecte finale

15. Pentru orice nemulțumire legată de prelucrarea datelor personale am luat cunoștință că mă pot adresa Operatorului la adresa de contact stipulată în contractul de prestări servicii convenit cu Operatorul și/sau Autorității Naționale de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal

Capitolul V. Consimțământul dumneavoastră

[] Confirm că am 18 ani împliniți

[] Prin bifarea opțiunii (opțiunilor) de servicii psihologice îmi exprim acordul expres și neechivoc, ca datele mele personale să fie procesate de către operator, și după caz, de către persoana împuternicită, în scopul/scopurile mai sus menționat/e.

[] Consimt să particip la această sesiune de testare / evaluare psihologică / program de intervenție psihologică, confirm că am citit informațiile despre modul în care îmi vor fi prelucrate datele cu caracter personal și sunt de acord ca datele mele personale să fie prelucrate de operator sau persoanele împuternicite pentru îndeplinirea scopurilor comunicate. Cunosc faptul că pot retrage în orice moment consimțământul acordat prin cerere trimisă la adresa operatorului sau a persoanei împuternicite, renunțând la participarea la activitatea de testare/evaluare psihologică. Toate activitățile de prelucrare efectuate până la momentul retragerii consimțământului rămân perfect valabile.

Semnătura, Nume și Prenume

Denumirea formei de exercitare a profesiei: _____
Cod formă de exercitare a profesiei (cod RUP Partea a II-a): _____
CIF formă de exercitare a profesiei: _____

Nr...../Data.....

AVIZ PSIHOLAGIC

DI/Dna.....CNP.....
a fost examinat la data de.....în baza contractului de prestări servicii nr, în
vederea

Concluziile examinării psihologice:

.....
.....
.....

Alte concluzii.....

Observații.....

Recomandări.....

Data

Numele și prenumele psihologului (în clar)

Semnătura și parafa
psihologului.....

Semnătura titularului/administratorului formei
de exercitare a profesiei și stampila
acesteia

RAPORT DE PSIHODIAGNOSTIC SI EVALUARE PSIHOEDUCATIONALA

I. Informații despre Client:

Nume si Prenume:

Sex:

Vârsta:

Studii / Nivel educațional:

II. Obiectivul Psihodiagnosticului și Evaluării:

- identificarea factorilor psihologici cu relevanță pentru învățare și contextul psihoeducațional
- *descrie motivul evaluării (situația pentru care se face evaluarea):*

III. Descrierea Succintă a Componentelor Psihologice:

TIPUL EVALUĂRII		Ce anume se evaluează	TESTE ȘI PROBE FOLOSITE (se va menționa dacă pentru proba/probele folosită/e psihologul deține licență)
3.1. Screening educațional și/sau psihopedagogic	X		
3.2. Evaluare psihoeducațională	X		
3.2.1. Evaluarea nivelului subiectiv emoțional și cel al calității vieții			
3.2.2. Evaluarea nivelului cognitiv și al particularităților (neuro)developmentală			
3.2.3. evaluarea nivelului comportamental			
3.2.4. Evaluarea nivelului psihofiziologic, somatic			
3.2.5. Evaluarea personalității și a mecanismelor de adaptare			
3.2.6. Evaluarea nivelului de interrelaționare personală și a funcționalității globale a persoanei			

După descrierea pe scurt a evaluării în forma tabelară se vor rece pe rând rezultatele finale ale evaluării entru fiecare probă în parte, rezultate ce vor fi completate cu infromații relevante obținute cu ajutorul interviurilor, observațiilor, anamnezei.

Rezultatele probelor:

- a. Screening psihologic, psihopedagogic și/sau psihopatologic

- b. Simptome comportamentale
- c. Simptome emoționale
- d. Simptome cognitive
- e. Simptome conative & impulsive
- f. Simptome și semne somatice
- g. Particularități neurodevelopmentale
- h. Caracteristici ale funcționării interpersonale
- i. Personalitate și adaptare (mecanisme de coping, resurse psihologice)
- j. Altele

Date relevante din anamneză, observație, interviu:

.....
.....
.....
.....

IV. Concluzii (Sumarizarea și concluziile evaluării se vor realiza din informațiile obținute în urma evaluării în termeni psihologici, pe fiecare nivel în parte):

:

V. Recomandări (Implicații ale Concluziilor pentru Obiectivul Psihodiagnosticului și Evaluării):

În urma concluziilor Psihodiagnosticului și Evaluării formulăm următoarele recomandări asociate obiectivului psihodiagnosticului și evaluării, cu relevanță pentru situația pentru care se face evaluarea:

Psiholog evaluator (semnatura și parafa)

Anamneză

I. ISTORIA PROBLEMEI PREZENTATE

- ✓ Descrierea de către părinte a problemei
- ✓ Punctul de vedere al copilului asupra problemei
- ✓ Apariție, durata
- ✓ Intervenții încercate
- ✓ Evaluări anterioare
- ✓ Sensul părintelui privind efectele problemei și sensul de înțelegere al copilului

II. COMPOZIȚIA FAMILIEI ȘI CONDIȚIILE DE VIAȚĂ ALE ACESTEIA

Structura familială pe mai multe generații (mai ales dacă aceștia locuiesc împreună); se indică doar lucrurile, faptele, relațiile, evenimentele semnificative.

- ✓ Părinții și eventual bunicii (profesie și nivel de studio, relaționare);
- ✓ Fratria și eventual alte persoane aflate în legătură strânsă;
- ✓ Condiții de viață ale familiei.

III. EVENIMENTE MARCANTE DIN VIAȚA COPILULUI

Istoric medical - la toate vârstele

- ✓ Accidente și afecțiuni
- ✓ Boli majore
- ✓ Infecții
- ✓ Condiții neurologice
- ✓ Condiții genetice și congenitale
- ✓ Intervenții chirurgicale

Separări de mediul familial - cu referire inclusiv la motive, circumstanțe, durată, reacții ale copilului pe acea perioadă, dar și la revenirea acasă, etc

Evenimente marcante pentru copil și familia sa - cu referire la plecarea unui părinte (sau amândurora) la muncă, sau de acasă, decese, separarea părinților, divorț, mutare dintr-o casă în alta, dintr-un oraș în altul, etc.

IV. ISTORIC PRENATAL, PERINATAL, POSTNATAL TIMPURIU

- ✓ Sarcina, condiții psihologice (copil dorit sau nu, „trăirea” mamei în raport cu situația de sarcină, apariția copilului, etc.)
- ✓ Travalii și nașterea
- ✓ Greutatea la naștere
- ✓ Scorul Apgar (aspectul pielii, puls-lent, rapid, reflectivitatea, tonusul, respirația)
- ✓ Complicații post-natale

V. ACHIZIȚII CONFORM PERIOADELOR DE DEZVOLTARE (câteva repere)

DEZVOLTAREA ÎN PRIMA COPILĂRIE

- ✓ Hrană, somn - prima alăptare: naturală sau artificială; apetitul, nivelul de satisfacere a bebelușului, ritmul somn-veghe, atitudinea mamei; înțărcațul: vârsta, acceptarea alimentelor solide, curiozitatea sau rezistența în fața alimentelor noi, dobândirea autonomiei alimentare, mai apoi când crește preferințe legate de mâncare
- ✓ Motor - vârsta mersului; eventual precizări asupra etapelor anterioare: susținerea capului, postura așezată fără susținere; etapele ulterioare: coordonări psihomotorii complexe, dacă au existat regresii
- ✓ Limbaj - vârsta și observații asupra dezvoltării limbajului, primele vocalizări (gângurit), primele cuvinte (altele decât mama și tata), primele construcții verbale (două sau trei cuvinte folosite împreună), folosirea corectă a pronumelor, deformări fonetice, „limbajul de bebeluș”, etc
- ✓ Autonomie - achiziția controlului sfincterian, vârsta și stabilitatea achizițiilor (de hrană, îngrijire personală, etc), folosirea tacâmurilor, curățenia. alegerea alimentelor., ritmul și durata meselor. reacții la primele interdicții (mai ales cele care sunt legate de achiziția autonomiei motrice), etc
- ✓ Dezvoltarea somatică - dezvoltarea staturo-ponderală, incidența posibilelor maladii la vârsta mică;
- ✓ Dezvoltarea cognitivă

DEZVOLTAREA DIN PRIMA COPILĂRIE PÂNĂ ÎN PREZENT

Istoric privind personalitatea, nivel social emoțional, comportamental

- ✓ Caracteristici temperamentale
- ✓ Caracteristici comportamentale, nivel socio-emoțional – repere - 2.5-5 ani: joc, agresivitate, interese, 5-11 ani: hobby, activități, prietenii, relații familiale, 11 ani – adolescență: dezvoltarea

atracției pentru ceilalți, întâlniri și sex, activități, consum de substanțe, alcool, relații familiale, conceptul de sine, scopuri și aspirații

Evoluția dezvoltării copilului, a relațiilor cu anturajul și a dinamicii afective

- ✓ Primul zâmbet intenționat, temerile în fața unor persoane necunoscute, toleranța față de absența mamei
- ✓ Hrană, somn - ritmul de viață și programul copilului, ritualurile de hrană, preferințe, ritualurile de adormire și alte ritualuri legate de somn, etc
- ✓ Conduite și interese sexuale, curiozitatea și întrebările legate de diferențele dintre sexe, asupra originii copiilor, conduitele masturbatorii și manifestări ale sexualității infantile, conduite sexuale și percepția rolurilor masculine și feminine, descoperirea propriei sexualități, etc
- ✓ Relații semnificative în familie, în anturajul copilului, dezvoltarea relațiilor de prietenie, acceptarea relațiilor noi, etc

VI. ISTORIC PREȘCOLAR ȘI ȘCOLAR

- ✓ Grădinița, (eventual și creșă dacă aceasta există): vârsta de intrare la grădiniță, primele reacții și adaptarea ulterioară (relații cu educatoarea sau cu educatoarele dacă au fost mai multe, reacții la schimbarea acestora, sau la schimbarea grădiniței, etc)
- ✓ Istoricul vieții școlare - succesiunea claselor frecventate, adaptare în școală, rezultate școlare, performanțe școlare, schimbări de școală etc.
- ✓ Atitudini cu privire la activitatea școlară – interes față de școală, materii, reacții la reușita sau eșecul școlar, modalități de depășire a dificultăților, etc.
- ✓ Relații cu ceilalți covârșnicii - caracteristici ale jocului: teamă, agresivitate, dominanță, izolare etc.
- ✓ Funcționare emoțională, comportamentală, socială în grădiniță/grădinițe, școală/școli
- ✓ Evaluările profesorilor

VII. LOCUL COPILULUI ÎN EXPECTANȚELE PĂRINȚILOR

- ✓ Proiecții ale copilului, înainte de naștere.
- ✓ Asemănări presupuse cu unul sau altul dintre părinți, satisfacția și decepția în fața sexului copilului, alegerea prenumelor etc.
- ✓ Concepții și atitudini educative – dacă există divergențe între părinți legate de educație și felul în care părinții le soluționează sau nu, impactul acestora asupra dezvoltării copilului, etc
- ✓ Locul, rolul și poziția copilului în grupul familial și în „miturile„ familiale, preferințe relaționale cu unul sau altul dintre părinți, sau cu unul sau altul dintre frați, etc

